

การสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาสาม สำหรับครูช่วยสอนเด็กท้าวเขา

นางสาววิไลวรรณ ตรีศรี

004828

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

CONSTRUCTION OF SOCIAL STUDIES TEACHING MODEL
IN PRATHOM SUKSA THREE FOR THE HILL TRIBE TEACHERS-AIDES

Miss. Wilaiwun Treesri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของกรรณศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมาน อมรวิทย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์บุญควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์สุเมธ อมรวิวัฒน์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างแบบจำลองการสอนสังคัมศึกษา ชั้นประถมศึกษา
สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาวเขา
ชื่อ นางสาววิไลวรรณ ศรีศรี แผนกวิชาประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2517

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองการสอนสังคัมศึกษา ชั้นประถมศึกษา
ปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาวเขา ทดลองใช้แบบจำลองการสอนกับผู้นับการอบรม
ใหญ่ผู้นับการอบรมฝึกใช้แบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้น ทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอน เด็ก
ชาวเขาให้มีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาสังคัมศึกษาแก่เด็กชาวเขา และเพื่อ
ทดลองใช้แบบเรียนสังคัมศึกษา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หลักสูตรพิเศษ หนังสือแบบเรียน คู่มือ
ครู แบบทดสอบ แบบสังเกตการทดลองสอน แบบให้คะแนนการสอน แบบนิเทศการ
สอนแบบปรนัย แบบจำลองการสอนสังคัมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอน
เด็กชาวเขา แบบประเมินผลหนังสือแบบเรียน แบบประเมินผลแบบจำลองการสอน
สังคัมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาวเขาและวิธีสอนสังคัมศึกษาตาม
แนวของโครงการทดลอง ฟ้าไปทดลองฝึกอบรมกับตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นชาวเขา
จำนวน 80 คน ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัด
แม่ฮ่องสอน ข้อมูลในการวิจัยเก็บรวบรวมจากคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการฝึก
อบรม คะแนนการฝึกสอน แบบประเมินผลแบบเรียนและแบบประเมินผลแบบจำลองการ
สอนสังคัมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาวเขา

ผลการวิจัย

1. สมรรถผลของผู้รับการอบรมด้านวิชาการและความสามารถในการสอนอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถผลด้านวิชาการและความสามารถในการสอนมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์เป็น 0.363 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าสมรรถผลด้านวิชาการและความสามารถในการสอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับกลางและเป็นไปในเชิงนิมิต

3. ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาในหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาที่กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์

4. พื้นฐานการศึกษา สถานภาพและกลุ่มของผู้รับการอบรมส่วนใหญ่ไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการนำเนื้อหาวิชาในหนังสือแบบเรียนไปสอน กล่าวคือ จากผลการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการสอนของผู้รับการอบรมส่วนใหญ่ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจค่า และ เรืองในแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอนเด็กชาวเขา เมื่อไต่เข้าไปทดลองใช้

6. พื้นฐานการศึกษา สถานภาพและกลุ่มของผู้รับการอบรมส่วนใหญ่ ไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการนำแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอนเด็กชาวเขาไปสอน กล่าวคือ จากผลการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการสอนของผู้รับการอบรมส่วนใหญ่ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ควยผลการวิจัยจึงกล่าว แสดงว่า หลักสูตรพิเศษ หนังสือแบบเรียน คู่มือครู แบบทดสอบ แบบจำลองการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอนเด็กชาวเขา รวมทั้งหลักการในการอบรมและวิธีสอนสังคมศึกษาโดยใช้นาเวการฝึกหัดครูตามหลักสูตรพิเศษของโครงการมีประสิทธิภาพสามารถผลิตครูช่วยสอนเด็กชาวเขาได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์.

These materials were used in the training of 80 trainees at Hill Tribe Development and Welfare Center in Mae Hongson Province. The research data had been collected from the scores of pre-test and post-test, practice teaching, text books evaluation forms and Social Studies Teaching Model in Prathom Suksa Three for the Hill Tribe Teachers' Aides evaluation forms.

Results :

1. The achievement of the trainees measured by their academic achievement and practice teaching was satisfactory.
2. The statistical relationship between their academic achievement and practice teaching of trainees gave positive correlation coefficient (r_{xy}) of .363 which was significant at the level of .01. It showed that the academic achievement was directly related to the improvement of their practice teaching.
3. The trainees could understand the subject matter in the Social Studies Text books well.
4. The education background, status and group of the most trainees had no influence on the practice teaching. They still have confidence in using the text books in teaching Social Studies. The result showed no significant difference at the level of .05.
5. The trainees could understand the word and the subject-matter in the Model and could effectively apply in their teaching experiences.
6. The educational background, status and group of the most trainees had no influence to use the Social Studies Teaching Model

in teaching Social Studies. The result showed no significant difference at the level of .05 .

Moreover, the special curriculum which included text books, teacher's guides, tests, Social Studies Teaching Model in Prathom Suksa Three for the Hill Tribe Teachers' Aides and method of teaching in Social Studies had been proven effective. Therefore, the experiment on the training of Teachers' Aides in teaching Social Studies to hill tribe children was successful.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ภายใต้ความช่วยเหลือจากหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจาก ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล หัวหน้าโครงการ ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และรองศาสตราจารย์ประดอง กรรณสูต ได้แนะนำการใช้สถิติและแนวการวิจัย ตลอดจนทั้งอาจารย์แผนกวิชาประถมศึกษาทุกท่านที่ไปเยี่ยม เยียน และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาทำการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คุณธีระ สุมิตร องค์การยูนิเซฟ หัวหน้าศูนย์พัฒนาและส่งเสริมสุขภาพเขา อำเภอมะเข่เรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เจ้าหน้าที่กองส่งเสริมสุขภาพเขา กรมประชาสงเคราะห์ ที่ได้ให้ความสะดวกและสนับสนุนโครงการนี้เป็นอย่างที่ดี ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านทั้งฝ่ายกรมประชาสงเคราะห์และคณะครูศาสตร์ที่มีส่วนช่วยให้งานนี้ประสบผลสำเร็จ.

วิไลวรรณ ศรีศรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของการวิจัย	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
สมมติฐานของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	13
วิธีดำเนินการวิจัย	14
ความจำกัดของการวิจัย	16
ขอตกลงเบื้องต้น	17
ประโยชน์ที่อาจได้รับจากการวิจัย	17
ค่าจำกัดความ	18
2. เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ข้อคิดเห็นและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3. วิธีดำเนินการวิจัย	39
การศึกษาปัญหาและสำรวจข้อมูล	39
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43

การสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาสาม	
สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาวเขา	44
การสร้างคู่มือครูวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา 1 และ 2	49
การสร้างแบบกำรให้คะแนนการสอน	50
การสร้างแบบสังเกตการสอน	51
การสร้างแบบประเมินผลหนังสือแบบเรียน	51
การสร้างแบบประเมินผลแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การเก็บข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
แบบจำลองการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาสาม สำหรับ	
ครูช่วยสอน เด็กชาวเขา	72
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	166
การวิเคราะห์ข้อมูล	167
1. สมรรถนะของการฝึกอบรม	167
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านวิชาการและความ	
สามารถในการสอน	169
3. ประสิทธิภาพของการฝึกอบรม	171
4. ประเมินผลความเข้าใจของผู้รับการอบรมเกี่ยวกับ	
หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา	174
5. การสำรวจความมั่นใจในการสอนเนื้อหาในแบบเรียน	
สังคมศึกษา	175
6. ประเมินผลความเข้าใจของผู้รับการอบรมเกี่ยวกับแบบ	
จำลองการสอน	178

บทที่

หน้า

7. การสำรวจความมั่นใจของผู้รับการอบรม เกี่ยวกับการนำแบบจำลองการสอนสังคมนาไปสอน	179
อภิปรายผลการวิจัย	185
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	204
สรุปผลการวิจัย	204
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	208
บรรณานุกรม	212
ภาคผนวก	218
ประวัติการศึกษา	239

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1.	จำนวนผู้รับการอบรมแยกตาม เพาะและประเภท...	41
2.	ผู้รับการอบรมแยกตามอายุ...	42
3.	วุฒิการศึกษาเดิมของผู้รับการอบรม	43
4.	การแบ่ง เรื่องในแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาวเขา	46
5.	ตัวอย่างสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดสองตัวประกอบ ของคะแนนทางด้านวิชาการก่อนและหลัง การฝึกอบรม เมื่อประชากรซ้ำกันทุกรายการ	68
6.	การจัดอันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการและความสามารถในการสอน	168
7.	จำนวนผู้ที่ได้อันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการ วิชาครู เมืองต้น วิชาสังคมศึกษา และความสามารถในการสอน	168
8.	สัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการ สังคมศึกษา กับความสามารถในการสอน	169
9.	สัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการ วิชาครู เมืองต้น กับความสามารถในการสอน	170
10.	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบผลการสอน วิชาสังคมศึกษาก่อนและหลังการฝึกอบรม	172
11.	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มและผู้รับการอบรมทั้งหมดที่ตอบแบบทดสอบวิชาครู เมืองต้น	173
12.	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลัง การตอบแบบประเมินผลความเข้าใจ เนื้อหาในแบบ เรียนสังคมศึกษา	174
13.	ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการสอนของผู้รับการ อบรม เกี่ยวกับหนังสือแบบ เรียน	176

14. เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการตอบแบบประเมินผลความเข้าใจแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา	178
15. ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการสอนของผู้รับ การอบรมเกี่ยวกับแบบจำลองการสอน	180

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย